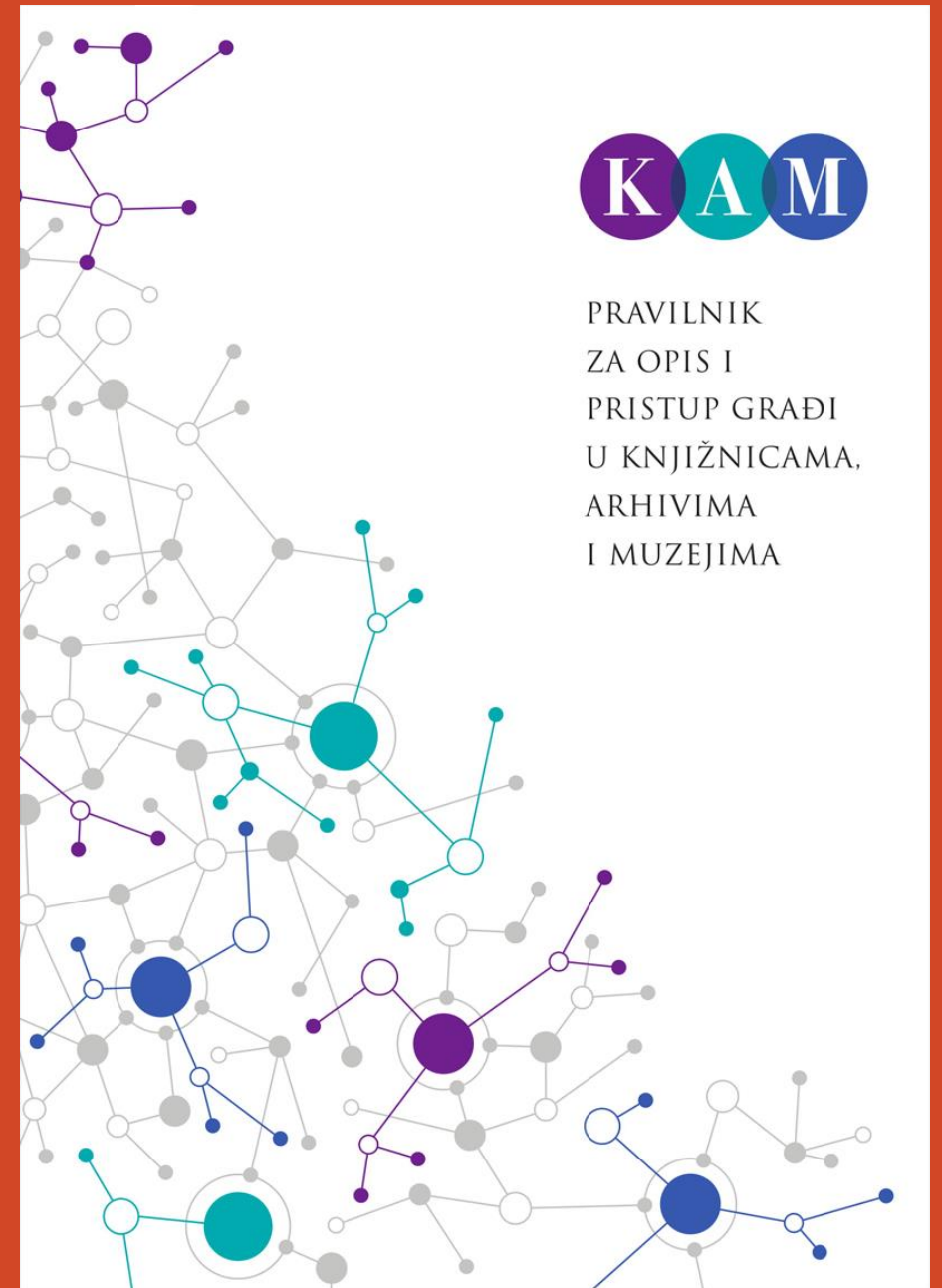

Pravilnik za opis i pristup građi u
knjižnicama, arhivima i
muzejima:
osposobljavanje za primjenu
prema modelu edukacija
edukatora: II. Ciklus
Serijska građa

Sonja Pigac
Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

Sadržaj

- Uvod u pravilnik
- Identifikacija i opis jedinice građe
- Agenti
- Odnosi
- Primjeri

Predmet pravilnika (A.1)

- Nacionalna implementacija međunarodnih normi
- Propisuje odredbe za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima
 - propisuje standard sadržaja za opis i pristup građi neovisno o formatu ili informacijskom sustavu

NE obuhvaća administrativne i tehničke podatke (npr. podaci o nabavi i smještaju građe, mjerama zaštite i osiguranja građe i evidenciji uporabe građe), prikaz podataka u korisničkom sučelju (uključujući redosljed elemenata), politiku opisa građe ili njezinu namjenu u nekoj ustanovi

Svrha i ciljevi (A.2)

- Standardizacija opisa građe u knjižnicama, arhivima i muzejima radi stvaranja uvjeta za razmjenu, dijeljenje, povezivanje, integraciju i ponovnu uporabu podataka
- Elementi podataka koji odgovaraju na korisničke potrebe i postupke
 - pronalaženje (prema bilo kojem relevantnom kriteriju)
 - identifikacija (između jedinica građe s istim imenom odnosno različitih jedinica građe pod različitim imenima)
 - odabir (jednog ili više entiteta sukladno informacijskim potrebama)
 - pristup građi/sadržaju
 - istraživanje (odnosi između jedinica i drugih entiteta)

Uporaba i opća načela (A.3, A.4)

- Pravilnikom se mogu koristiti knjižnice, arhivi, muzeji i druge ustanove čija djelatnost uključuje postupke katalogizacije i dokumentacije građe
- Odredbe temeljene na zajedničkoj praksi knjižnica, arhiva i muzeja
- Elementi podataka usklađeni s međunarodnim i nacionalnim normama (ISBD, GARR, ISAD(G), CCO...)
- Međunarodni konceptualni modeli podataka knjižničnih (IFLA LRM), arhivističkih (RiC) i muzejskih tijela (CIDOC CRM)
- Temelji se na općim načelima za knjižnice, arhive i muzeje (opća uporaba i primjerenost korisnicima, ujednačenost, funkcionalna granularnost, semantička interoperabilnost, točnost, ekonomičnost, racionalnost)

Pravilnik nudi načela za utvrđivanje internih politika ustanova AKM zajednice te uputa/smjernica za opis i pristup građi u pojedinim ustanovama ili zbirkama.

Struktura pravilnika (A.5)

- Uvodni dio + 14 poglavlja
 - Poglavlja, elementi opisa, pravila (opća → pojedine vrste građe)
 - Elementi podataka → podvrste, podelementi
 - naziv elementa
 - definicija elementa
 - domena i doseg elementa, obveznost i ponovljivost
 - opseg elementa (prema potrebi), uključujući popis podvrsta i/ili podelemenata
 - cilj uvrštavanja elementa u opis (npr. Identifikacija j.g., točnost opisa j.g.)
 - opće odredbe o izvorima, odabiru i navođenju podataka
 - posebne odredbe o izvorima, odabiru i navođenju podataka za određenu vrstu građe (prema potrebi)
 - primjeri uz odredbe, uključujući slikovne primjere (prema potrebi)

Uz svaki element navedene su odredbe o izvorima, odabiru i načinu navođenja podataka

Jedinica opisa (A.6)

Pravilnik propisuje standardiziran način opisa entiteta, odnosno jedinica opisa.

Jedinica opisa je entitet koji se identificira i opisuje u informacijskom sustavu knjižnice, arhiva ili muzeja.

Jedinica građe (A 6.1) - materijalni ili nematerijalni objekt nastao djelovanjem čovjeka ili prirode

Agent (A 6.2) – odgovorni za stvaranje, izradu, preinaku, nalaz, posjedovanje jedinice građe (osoba, kolektivni agent)

Mjesto (A 6.3) - dio fizičkog prostora na Zemlji ili izvan nje (fizičko-geografska i društveno-geografska područja)

Vremenski raspon (A 6.4) – u izradi

Jezik opisa – hrvatski

Pismo opisa - latinica

Aspekt jedinice građe (A 6.1.1)

Materijalna
svojstva
(dimenzije)

Intelektualni/umjetnički
sadržaj
(tema)

Način iskazivanja
sadržaja (tekst, boja,
zvuk)

Djelo – intelektualni ili umjetnički sadržaj, skup ideja

ključni naslov

identifikator (ISSN)

predmetna oznaka

stvaratelj

Izraz – različita kombinacija znakova koja prenosi isti intelektualni ili umjetnički sadržaj

jezik

ilustracije

oblik sadržaja (tekst, slika...)

Aspekt jedinice građe (A 6.1.1)

Pojavni oblik – skup svih materijalnih nositelja koji posreduju isti intelektualni ili umjetnički sadržaj (definiran cjelokupnim sadržajem i planom izrade/proizvodnje)

glavni stvarni naslov

mjesto izdavanja

dimenzije

nakladnik

Primjerak - pojedinačni materijalni objekt koji je proizveden kao dio skupa identičnih materijalnih objekata

uvjeti dostupnosti

inventarna oznaka

Opseg jedinice građe (A 6.1.2)

- Zbirna jedinica građe - skupne ili pojedinačne jedinice građe koje nisu izvorno zamišljene i proizveden kao cjelina već sabrane tijekom vremena na temelju zajedničkih karakteristika
- **Skupna jedinica građe** - više istovrsnih i/ili raznovrsnih fizičkih i/ili sadržajnih dijelova koji su zajedno zamišljeni i proizvedeni s namjerom da čine cjelinu, ali mogu funkcionirati i samostalno
 - ❖ višedijelna djela
 - ❖ agregacije (npr. sveščići časopisa)
 - ❖ proširenja
 - ❖ **neomeđena građa (serijska i integrirajuća građa)**
- **Pojedinačna jedinica građe**
 - ❖ (članak ...) ; **posebna izdanja serijske jedinice građe**
- Sastavnica

Identifikacija i opis serijske jedinice građe – aspekt (A 7.1)

Serijska jedinica građe koja je značajno **promijenila plan** izdavanja smatra se **novim djelom**:

- preobrazbu serijske jedinice građe u višedijelnu omeđenu ili integrirajuću jedinicu građe i obrnuto
- spajanje, diobu, nastavak ili djelomični nastavak postojećih serijskih jedinica građe
- novo regionalno ili jezično izdanje serijske jedinice građe
- izdanje serijske jedinice građe na drugom mediju.

tiskano izdanje Večernjeg lista za Zagreb
tiskano izdanje Večernjeg lista za inozemstvo
online izdanje Večernjeg lista

Management of technology – Step to sustainable production
... (CD-ROM) → Conference proceedings (Management of
technology - Step to sustainable production) – (USB)

Zbornik radova s 25 susreta osiguravača i reosiguravača
Zbornik radova s 26 susreta osiguravača i reosiguravača
Zbornik radova s 27 susreta osiguravača i reosiguravača
Zbornik radova s 28 susreta osiguravača i reosiguravača

Zbornik radova (Susret osiguravača i
reosiguravača)

Identifikacija i opis serijske jedinice građe – aspekt (A 7.1)

Promjena plana novo djelo

1.5.4 Promjena glavnog stvarnog naslova serijske građe koje zahtijevaju izradu novog opisa

- dodavanje, izostavljanje, preinaku ili promjenu redoslijeda bilo koje riječi unutar prvih pet riječi (ili šest ako stvarni naslov započinje članom)
- promjene nakon prvih pet riječi koje mijenjaju značenje stvarnog naslova ili upućuju na to da se radi o drugačijem sadržaju
- promjenu podređenoga stvarnog naslova u neovisni stvarni naslov
- promjenu imena korporativnog tijela u stvarnom naslovu, osim onih koje su navedene kao manje značajne promjene (vidi dolje)
- promjene koje upućuju na to da je jedinica građe nastala spajanjem ili diobom dviju ili više serijskih jedinica građe.

Odnos s jedinicom građe opisane pod ranijim naslovom uvijek se navodi!

Promjena nakladnika i promjena učestalosti izlaženja jedinice građe ≠ novo djelo

Promjena glavnog stvarnog naslova serijske građe koje ne zahtijevaju izradu novog opisa

- promjene u načinu pisanja jedne ili više riječi (npr. dodavanje ili izostavljanje crtice, promjena arapskih brojki u rimske i td.)
- promjenu kratice, akronima ili inicijala nasuprot potpunom obliku
- promjenu nastavka promjenjivih riječi u stvarnom naslovu (npr. iz jednine u množinu);
- dodavanje, izostavljanje ili promjenu članova, prijedloga i veznika bilo gdje u stvarnom naslovu
- promjene u imenu korporativnog tijela i promjene u hijerarhiji ili gramatičkim vezama dijelova njegova imena koje se javljaju bilo gdje u stvarnom naslovu (npr. dodavanje, izostavljanje ili promjena redoslijeda riječi u imenu korporativnog tijela ili zamjena imena korporativnog tijela varijantnim oblikom, uključujući kraticu)
- dodavanje, izostavljanje ili promjenu interpunkcijskih znakova u stvarnom naslovu
- promjenu redoslijeda stvarnih naslova kada su u propisanom izvoru podataka navedeni stvarni naslovi na više jezika, uz uvjet da se stvarni naslov odabran za glavni stvarni naslov još uvijek javlja kao usporedni stvarni naslov
- dodavanje, izostavljanje ili promjenu riječi koje povezuju stvarni naslov s brojčanim podacima bilo gdje u stvarnom naslovu
- pojavu dvaju ili više glavnih stvarnih naslova prema uobičajenom redoslijedu u različitim sveščićima serijske jedinice građe
- dodavanje, izostavljanje ili promjena redoslijeda riječi u nabranju koji ukazuju na neznatnu promjenu sadržaja
- dodavanje ili izostavljanje riječi koje ukazuju na vrstu jedinice građe, kao što su revija, časopis ili bilten, bilo gdje u stvarnom naslovu.

Manje promjene glavnog stvarnog naslova mogu se navesti u napomeni (vidi 1.10 Napomena o stvarnom naslovu) ili kao varijantni naslov.

Promjena plana izdavanja

Moguća promjena plana u objavljivanju serijske građe

Jezična izdanja (prijevodi)

Geografska izdanja

Izdanja na različitim medijima
(tiskana, online, mikrofilm...)

} nisu izrazi zajedničkog djela

} nisu pojavni oblici zajedničkog izraza

Novo djelo

Praksa obrade serijske građe se u principu ne mijenja

Što čini djelo, izraz i pojavni oblik serijske građe? (IFLA LRM)

- opis serijskog djela naročito složen - obuhvat prošlosti i predviđanje budućnosti
- proširenje odnosa između entiteta prve skupine i agenata radi „*obuhvata odgovornosti za procese stvaranja, proizvodnje, distribucije, vlasništva ili promjene*”
- odnos „*je stvorio/la*” može biti između agenata i izraza ili pojavnih oblika što je naročito važno za serijsku građu jer se može prikazati intelektualni doprinos agenta kao što je npr. urednik
- plan za serijsko djelo uključuje koncepciju urednika koja određuje proizvodnju sveščića koja obuhvaća pojavni oblik agregacije
- regionalna izdanja novina dovoljno se razlikuju u uredničkom konceptu da ih se zbog tih razlika smatra dvama različitim serijskim djelima, a ne izrazima. Vezu između njih može se izraziti pomoću odnosa (npr. „*je srodno lokalno izdanje od*”)

Serijsko djelo (*serial work*)

- Posebna vrsta agregacije (agregirana zbirka izraza)
 - serijski objavljen niz pojava oblika agregacije (sveščića)
 - svaki sveščić predstavlja agregaciju članaka (odnos sveščić → članci)

Ali i:

- Odnos cjelina/dio između pojedinih sveščića objavljenih tijekom vremena (serijska → sveščić)

Specifičnosti serijske građe

- Serijsku od omeđene građe razlikuje pojam *istovjetnosti sadržaja*:

Omeđena građa

Izrazi realiziraju iste sadržaj/ideje

Serijska građa

Svaki sveščić „agregira“ različite članke.

Svaki izraz ne nosi iste ideje.

Nakladnička i urednička *namjera* da krajnjim korisnicima prenese dojam da pojedini sveščići pripadaju jednoj prepoznatljivoj cjelini (naslov, tema, prepoznatljiv prikaz, učestalost izlaženja...)

Sveščić časopisa = agregacija izraza (članaka)

- Pojavni oblik agregacije koja okuplja više *izraza (članaka)*
- pojavni oblik se objavljuje u nizu dijelova tijekom vremena i okuplja *izraze* raznih *djela [članaka]*, kao i *izraz agregacije* koja određuje plan za tu agregaciju

The screenshot displays the website for the Croatian Medical Journal (CMJ). At the top left is the CMJ logo and the text "CROATIAN MEDICAL JOURNAL". To the right, there is a search bar with the text "Advanced articles search | Search" and a dropdown menu for "Choose year:" set to "2019". The main content area shows the breadcrumb "Home \\ Archive \\ 2019 \\ August, No. 4" and the issue title "2019, AUGUST, NO. 4". A central image shows the cover of the journal, featuring a line drawing of two conjoined twins. Below the image, the text reads "EDITORIAL A case of successful treatment and separation of conjoined twins in Croatia! Štefan Grosek CMJ 2019; 60: 299-300 Full Text - PDF". On the left side, there is a vertical navigation menu with links for "HOME", "ABOUT CMJ", "FOR CONTRIBUTORS", "ARCHIVE", and a list of years from 2019 down to 2006.

„WEM lock“

Zbog toga što se serijske jedinice građe objavljuju tijekom vremena (dijakronijski), različite verzije iste serijske jedinice građe mogu se razilaziti ili zadržati vrlo malo zajedničkog sadržaja (lokalna izdanja novima, izdanja na različitim medijima, jezična izdanja)

IFLA LRM to smatra pravilo više nego iznimkom.

Serijsko djelo ima samo jedan izraz koji se postvaruje u samo jednom pojavnom obliku.

Djelo =izraz=pojavni oblik

Regionalna izdanja novina dovoljno se razlikuju u uredničkom konceptu da ih se zbog tih razlika smatra dvama različitim serijskim *djelima*, a ne *izrazima*. Vezu između njih može se izraziti pomoću odnosa (npr. „je srodno lokalno izdanje od“)

ISSN i ISSN-L

Zbog drugačijeg modeliranja serijske građe u okviru IFLA LRM-a (*WEM lock*), **ISSN** bi se trebao smatrati identifikatorom serijskog **djela**, a na pojavnog oblika.

ISSN-L bi se trebao gledati kao identifikator za cijelu **grupu** usko povezanih **djela** (tzv. klaster djela) ; u ovom slučaju to je isto „djelo“ u različitim „medijima“.

Statistički ljetopis Republike Hrvatske ... (Tisak) → ISSN 1333-3305
ISSN-L 1333-3305

Statistički ljetopis Republike Hrvatske ... (CD-ROM) → ISSN 1333-6738
ISSN-L 1333-3305

Statistički ljetopis Republike Hrvatske ... (Online) → ISSN1334-0638
ISSN-L 1333-3305

Serijska tekstualna građa prema Pravilniku za opis i pristup

Jedinica opisa

Jedinica građe

Razina opisa: neomeđena građa
Oblik sadržaja: tekst
Vrsta medija: neposredovano (tiskani), elektronički
Aspekt opisa: djelo=izraz=pojavni oblik
Opseg opisa: skupna jedinica građe, pojedinačna jedinica građe

Odnosi među jedinicama opisa

Odnosi između jedinice građe i agenta
Odnosi između jedinica građe

Agent

Osoba
Kolektivni agent

Opširnost opisa (A.10)

- Odnosi se na broj elemenata podataka koji su uključeni u opis
- Stupanj opširnosti naveden uz svaki element podataka
 - Obvezno - podaci su nužni za identifikaciju i uvijek se navode
 - Obvezno kad je dostupno - podaci se navode uvijek kad se mogu utvrditi u izvoru ili izvorima koji su propisani uz element podataka
 - Obvezno kad je primjenjivo - podaci se navode uvijek kad su značajni za vrstu kojoj pripada jedinica opisa (npr. mjerilo se uvijek navodi za kartografsku građu)
 - Nije obvezno - podaci nisu obvezni, ali se mogu navesti kad su dostupni, primjenjivi i smatraju se značajnima za korisnike.

Osnovni opis obuhvaća elemente podataka koji su nužni za identifikaciju jedinice opisa - elementi koji su obvezni kad su dostupni i elementi koji su obvezni kad su primjenjivi.

Izvori podataka (A.11)

Izvori podataka za serijsku građu (A 11.3.1)

- prvi sveščić ili dio
 - najraniji dostupni sveščić ili dio
 - Upisnik ISSN-a
 - druge međunarodne baze podataka, nacionalne bibliografije, katalozi nacionalnih knjižnica ili drugih nacionalnih bibliografskih središta i skupni katalozi.
- numerirane serijske jedinice građe: prvi sveščić ili dio je onaj s najnižom brojčanom oznakom ili najranijom kronološkom oznakom.

Iznimno, izvor podataka mogu biti svi sveščići ili dijelovi, ako je tako propisano uz element podataka (npr. nakladnička cjelina).

Jezik i pismo opisa (A 12)

Jezik

Jezik opisa: hrvatski

Jezik podataka s jedinice građe: jeziku na kojem se javljaju na jedinici građe

Pismo opisa: latinica

Pismo podataka s jedinice građe: transliteracija ukoliko pismo nije latinica

Kratice, akronimi i inicijali

Ne preporuča se korištenje zbog moguće nerazumljivosti ciljanim korisnicima

Dozvoljene kratice: kronološke oznake (st., g. pr. Kr.)

standardne oznake za valute i novac (HRK, EUR)

standardne oznake formata (PAL, VHS)

standardne oznake za računalnu opremu (PC, CPU, RAM, CD-ROM)

standardne oznake kemijskih spojeva (CO₂)

Mjerne jedinice (cm)

Stvarni prikaz (1) - općenito

Natpisi, oznake i drugi podaci koji identificiraju jedinicu građe i/ili pružaju informacije o jedinici građe, a javljaju se na samoj jedinici građe

➤ Promjene u odnosu na ISBD:

- elementi su dopunjeni i razrađeni
- nema skupina ; relacijski model entitet-odnos
- izvor podataka proširen → cijela jedinica građe ; prednost se daje izvoru koji sadrži najpotpunije, najtočnije ili najmjerodavnije podatke

➤ Zadržana preporučena sintaksa i interpunkcija

- Podaci se preuzimaju u obliku u kojem se javljaju na jedinici građe ; ukoliko su na pismu različitom od latinice transliteriraju se u skladu s važećim hrvatskim pravopisom.

Stvarni prikaz (1) - elementi, izvor, osnova za opis (1.3.-1.3.2)

Elementi ISBD-a koji su prije bili grupirani po skupinama

➤ Obuhvaća sljedeće podelemente:

1. podatak o stvarnom naslovu; podatak o odgovornosti koji se odnosi na stvarni naslov; usporedni podatak o odgovornosti koji se odnosi na stvarni naslov (bivša skupina 1)
2. podatak o izdanju (bivša skupina 2)
3. podatak o izdavanju, proizvodnji i raspačavanju; podatak o tiskanju ili izradi ; podatak o copyrightu (bivša skupina 4)
4. podatak o nakladničkoj cjelini (bivša skupina 6)

Izvor podataka: cijela jedinica građe ; prednost ima izvor s najpotpunijim, najtočnijim ili najmjerodavnijim podacima.

Navođenje prikaza: nestrukturirano

struktuirano → sintaksa i interpunkcija propisane (ISBD)-om

➤ Osnova za opis neomeđene ili višedijelne omeđene građe (1.3)- izraz ili tekst koji označava dio, sveščić ili iteraciju koja služi kao osnova za opis neomeđene ili višedijelne omeđene jedinice građe kad se opis ne temelji na prvom objavljenom sveščiću ili dijelu.

Navođenje osnove je isto: Opis prema god.15,br.12(1980).

Stvarni prikaz: podatak o stvarnom naslovu (1.4), izvor podataka o stvarnom naslovu neomeđene građe (1.4.1.1)

Stvarni naslov je izraz ili skup znakova na jedinici građe koji imenuje jedinicu građe.

➤ Proširen izvor podataka o stvarnom naslovu neomeđene tiskane građe s:

- ...
- ostale preliminarne stranice i podaci na zaštitnim ovicima, vrhu i dnu stranica s tekstom (npr. tekući naslov)
- sadržaj jedinice građe (predgovor, uvod, sadržaj, tekst, dodaci itd.).

Za serijsku građu na **elektroničkom mediju** → odredbe koje se odnose za tu vrstu građe:

- Izvor podatka o stvarnom naslovu građe na elektroničkom mediju (1.4.1.3) ; razrađeno prema vrstama elektroničke građe:

Daljinski dostupna građa

- početna stranica (home page)
- glavni izbornik
- početna stranica nakladnika ili agregatora
- metapodaci objavljeni i/ili isporučeni s

Mjesno dostupna građa

- unutarnji izvor(i) (naslovni zaslon, glavni izbornik, zaglavlje datoteke itd.)
- naljepnica trajno pričvršćena na materijalni nositelj
- spremnica
- metapodaci objavljeni i/ili isporučeni s jedinicom građe jedinicom građe
- popratna građa

Stvarni prikaz: podatak o stvarnom naslovu: izvor podataka o stvarnom naslovu elektroničke građe (1.4.1.3)

Novo – nije potrebno navoditi podatak o izvoru glavnog stvarnog naslova za elektroničku građu osim ako nije preuzet iz odabranog izvora podataka.

Primjer:

SoftCOM ... (CD-ROM)

Stv. nasl. s naljepnice diska – **više se ne navodi**

Mljekarstvo.com

Stv. nasl. s nasl. zaslona – **više se ne navodi**

Stvarni prikaz: glavni stvarni naslov (1.5)

Odabir glavnog stvarnog naslova neomeđene građe (1.5.2.2.1)

Izvor: jedinica građe ; prednost podacima koji su najpotpuniji, najtočniji ili najmjerodavniji.

- Kad stvarni naslov neomeđene jedinice građe sadržava inicijale ili akronim, a na jedinici građe se javlja i stvarni naslov koji sadržava potpuni oblik imena, postupa se na jedan od sljedećih načina:
 - kad se potpuni oblik javlja u odabranom izvoru podataka, taj se oblik preuzima kao glavni stvarni naslov bez obzira na grafičku istaknutost i druge kriterije, a oblik s inicijalima ili akronimom navodi se kao dodatak glavnom stvarnom naslovu

Primjer:

Hoteli restorani barovi : **HRB**

- kad se potpuni oblik ne javlja u odabranom izvoru podataka, već drugdje na jedinici građe, taj se oblik navodi kao dodatak glavnom stvarnom naslovu, bez ugate zagrade i bez napomene o izvoru podatka.

Primjer:

HAK : **Hrvatski auto klub**

Stvarni prikaz: glavni stvarni naslov (1.5)

Način navođenja glavnog stvarnog naslova neomeđene građe (1.5.3.1)

Preuzima se kako se javlja na jedinici građe, osim:

- Brojčane i kronološke oznake koje čine jezičnu cjelinu sa stvarnim naslovom, a mijenjaju se od sveščića do sveščića ili od dijela do dijela ili iz iteracije u iteraciju, izostavljaju se iz glavnog stvarnog naslova.

Izostavljanje se označuje znakom izostavljanja [...], osim na početku glavnog stvarnog naslova. – **Novi način navođenja znaka ...**

Primjer:

Statistički ljetopis Zagreba [...]

Supplementary estimates (C) [...]:for the fiscal year ending March 31 [...]

- Kad glavni stvarni naslov neomeđene jedinice građe sadržava očite tipografske pogreške, u opisu se navodi ispravljeni oblik naslova.

Stvarni naslov s tipografskom pogreškom navodi se kao varijantni naslov.

U slučaju nedoumice preuzima se oblik koji se javlja u odabranom izvoru podataka

CSSU, 21. listopada 2019.

Stvarni prikaz: dodatak glavnom stvarnom naslovu (1.7)

Dodatak glavnom stvarnom naslovu je riječ, izraz ili skup znakova koji se javlja na jedinici građe u istom izvoru podataka uz glavni stvarni naslov i pobliže ga određuje, objašnjava ili upotpunjuje - **nova terminologija**

Odnosi se na:

- ✓ podnaslov, tj. riječ, izraz ili skup znakova koji se javlja iza glavnog stvarnog naslova
- ✓ nadnaslov, tj. riječ, izraz ili skup znakova koji se javlja ispred glavnog stvarnog naslova
- ✓ varijantni oblik glavnog stvarnog naslova koji se javlja na jeziku glavnog stvarnog naslova u istom izvoru podataka kao i glavni stvarni naslov.

Odabir dodatka glavnom stvarnom naslovu neomeđene građe (1.7.2.1)

- Za neomeđenu građu navodi se samo onda kada se javlja u odabranom izvoru podataka.

Iznimka: potpuni oblik naslova neomeđene jedinice građe (razriješeni oblik inicijala ili akronima)

- Promjena dodatka glavnom stvarnom naslovu za neomeđenu građu navodi se u napomeni i ne zahtijeva izradu novog opisa.

Stvarni prikaz: podatak o odgovornosti koji se odnosi na stvarni naslov (1.11)

Odabir podatka o odgovornosti koji se odnosi na stvarni naslov neomeđene građe (1.11.2.1)

Izvor podataka: jedinica građe; prednost podacima koji su najpotpuniji, najtočniji ili najmjerodavniji.

Podatak o odgovornosti za serijske jedinice građe → ime glavnog urednika koje se javlja na prvom ili najranijem dostupnom sveščiću ili dijelu.

Imena i podaci o idućim [glavnim] urednicima mogu se navesti u napomeni kad se smatraju značajnima za korisnike.

- Ako se u jednom podatku o odgovornosti javlja više imena agenata (urednika), navodi se ime koje je grafički najistaknutije/koje se javlja prvo. Ostala imena mogu se navesti kad se smatraju značajnima za korisnike. (1.11.3)
- Za tekst na elektroničkom mediju primjenjuje se način navođenja podatka o odgovornosti koji se odnosi na stvarni naslov tiskane i rukopisne građe.

Primjer:

Gospa Sinjska : glasilo Svetišta i župe Gospe Sinjske / [glavni i odgovorni urednik Petar Klapež].

Moslavački glasnik / odgovorni urednik Stj. Geroč

Prenose se i titule.

Stvarni prikaz: podatak o izdanju (1.14)

Svi primjerci građe koje je objavio/proizveo isti agent iz istog izvornog unosa

Izvor: cijela jedinica građe

Obuhvaća:

- Oznaka izdanja
- Usporedna oznaka izdanja
- Dodatna oznaka izdanja
- Usporedna dodatna oznaka izdanja
- Podatak o odgovornosti koji se odnosi na izdanje
- Usporedni podatak o odgovornosti koji se odnosi na izdanje
- Ne odnosi se na brojčanu i kronološku oznaku koja se odnosi na serijsku jedinicu građe.

Primjer:

Health and safety at work in Europe ... : a statistical portrait.

Ed. 2010- → **brojčani i kronološki podaci**

- Preuzima se doslovno s jedinice građe – ne krati se izraz izdanje

Stvarni prikaz: način navođenja podatka o izdanju (1.14.3)

Znakovi i simboli koji se zbog tehničkih zapreka ne mogu reproducirati i/ili pretražiti zamjenjuju se opisom ili istoznačnim slovima ili riječima na jeziku stvarnog naslova.

Zamjenske riječi ili tekst opisa navode se u uglatoj zagradi. Objašnjenje se može navesti u napomeni kad se smatra značajnim za korisnike (i 1.21 Napomena o izdanju).

Primjer:

Jutarnji list [1. izdanje]

Oznaka izdanja prikazana s jednim kvadratićem.

Stvarni prikaz: podatak o izdavanju, proizvodnji ili raspačavanju (1.22)

Riječ, izraz ili skup znakova koji se javlja na jedinici građe, a označava mjesto i vrijeme izdavanja, proizvodnje i/ili raspačavanja jedinice građe, identitet agenta koji je odgovoran za izdavanje, proizvodnju i/ili raspačavanje te vrstu njegove odgovornosti.

Izvor: cijela jedinica građe ; prednost najtočniji, najpotpuniji ili najmjerodavniji podaci

Obuhvaća:

- Ime mjesta izdavanja, proizvodnje ili raspačavanja
 - Usporedno ime mjesta izdavanja, proizvodnje ili raspačavanja
 - Ime nakladnika, proizvođača ili raspačavatelja
 - Usporedno ime nakladnika, proizvođača ili raspačavatelja
 - Godina izdavanja, proizvodnje ili raspačavanja.
- Preuzima se kako se javlja u izvoru podataka.
- Promjene imena mjesta izdavanja, proizvodnje ili raspačavanja na idućim sveščićima mogu se navesti (1.28 Napomena o izdavanju, proizvodnji ili raspačavanju).

[s. l.]

Stvarni prikaz: način navođenja imena nakladnika, proizvođača ili raspačavatelja (1.25.3)

Preuzima se onako kako se javlja u izvoru podataka!

- kratice, inicijale i akronime, pri čemu se praznine, razmaci i interpunkcijski znakovi navode onako kako se javljaju u izvoru podataka

Primjer:

AGM

- riječi i izrazi koje označavaju djelatnost, vrstu gospodarskog subjekta ili sl.

Primjer:

TELEDOM d.o.o. za telekomunikacijski i informatički konzalting

- imena vlasnika i/ili osnivača i njihovih partnera, izraze koji upućuju na rodbinsku vezu među vlasnicima i/ili osnivačima, njihove titule itd.

Primjer:

Vlasništvo Prve moslavačke tiskare

Stvarni prikaz: drugi elementi opisa u imenu nakladnika, proizvođača ili raspačavatelja (1.25.4)

- **Mjesto izdavanja, proizvodnje ili raspačavanja u imenu nakladnika, proizvođača ili raspačavatelja.**

Ime sjedišta ponavlja se u opisu i kao mjesto izdavanja, proizvodnje ili raspačavanja.

Primjer:

Međimursko veleučilište u Čakovcu

Vlastita naklada, proizvodnja ili raspačavanje (1.25.5.)

Kad se ime javlja na jedinici građe samo kao podatak o odgovornosti koji se odnosi na stvarni naslov, podatak se ponavlja kao ime nakladnika, proizvođača ili raspačavatelja u uglatoj zagradi u najkraćem prikladnom obliku (npr. bez popratnih riječi i izraza).

Primjer:

[Ljudevit Gaj]

Podatak o odgovornosti: redaktor Ljudevit Gaj

[Gj. Stj. Deželić]

CSSU, 21. listopada 2019.

Objašnjenje: Kao podatak o odgovornosti koji se odnosi na stvarni naslov navedeno je: preveo te izdao Gj. Stj. Deželić.

Stvarni prikaz: način navođenja godine izdavanja, proizvodnje ili raspačavanja neomeđene ili višedijelne omeđene građe (1.27.3.1)

- Za tekuću građu: godina izdavanja, proizvodnje ili raspačavanja prvog dijela, sveščića ili iteracije, iza koje slijedi crtica. 2019-
- Za građu koja je prestala s izlaženjem navodi se i godina posljednjeg dijela, sveščića ili iteracije 1998-2000
- Kad se opis izrađuje na temelju dijela, sveščića ili iteracije koji nisu prvi ili posljednji, a podatak o točnoj ili približnoj godini izdavanja, proizvodnje ili raspačavanja prvog i/ili posljednjeg dijela, sveščića ili iteracije može se utvrditi u pouzdanim izvorima, tako utvrđen podatak navodi se u uglatoj zagradi.

Primjer:

[1956]

- **Jedinica građe bez godine izdavanja, proizvodnje ili raspačavanja (1.27.7)**

Kad se godina izdavanja, proizvodnje ili raspačavanja ne javlja na jedinici građe i ne može se točno utvrditi, u uglatoj se zagradi može navesti približan podatak s upitnikom. – [1886?]

Umjesto nepoznatih znamenki (npr. kad se može utvrditi samo stoljeće) navode se crtice. **Objašnjenje i/ili izvor podatka navode se u napomeni.** – [195-]

Stvarni prikaz: ostali elementi podataka (1.29-1.41)

Odnosi se na elemente podataka:

- tiskanje (ime tiskara, mjesto i godina tiskanja)

Primjer: Agram : Druck der kgl. Landesdruckerei, 1848-1912.

- copyright (1.34)
- nakladnička cjelina → izvor podataka o nakladničkoj cjelini, stvarnom naslovu nakl. cj., podacima o odgovornosti nakl. cj. i numeraciji su svi sveščići/dijelovi serijske jedinice građe

Primjer: Statistička izvješća (Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske) |x 1332-0297

Identifikacija (2)

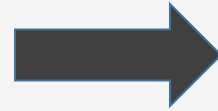
Cilj je identificirati jedinice građe unutar jednog određenog sustava (npr. knjižnični katalog, ISSN upisnik...) ukazujući na njezin aspekt i opseg.

Obuhvaća podatke koji se mogu naći na samoj jedinici serijske građe, iz drugih izvora ili se mogu zaključiti iz uvida u građu:

- ✓ Razinu opisa
- ✓ Vrstu medija
- ✓ Oblik sadržaja
- ✓ Identifikator djela (ISSN)
- ✓ Ključni naslov
- ✓ Brojčani podaci

Razina opisa (2.1) i Naziv (2.2)

Jedinica građe stavlja se u kontekst odnosa cjelina/dio te se identificira u okviru cjelokupnog fonda ili zbirke neke ustanove.

Razina opisa

Jedinica građe se identificira kao serijska, neomeđena, skupna građa. (npr. kod „s” u formatu MARC21)
Može se definirati nekim terminom iz nadziranog rječnika ili kodom.

Naziv

Mogućnost navođenja vrste serijske jedinice građe koristeći npr. nadzirani rječnik:

- novine, časopis, kalendar, zbornik, bilten, godišnjak ... (termin)
- MARC21 008/21 (kod)

Oblik sadržaja (2.5)

Oblik sadržaja navodi se za jedinice građe čiji se sadržaj može odvojiti od materijalnog nositelja i pohraniti na različitim materijalnim nositeljima primjenom različitih tehnologija, npr. časopis u tiskanom i online izdanju.

- označava znakovni sustav u kojemu je izražen intelektualni ili umjetnički sadržaj jedinice
- za serijsku građu izvor podataka za oblik sadržaja su **svi** sveščići ili dijelovi
- izraz koji označava oblik sadržaja navodi se po mogućnosti iz nadziranog rječnika (*Međunarodni standardni bibliografski opis (ISBD)*):

Tekst

Izgovorena riječ

časopis za slijepe na CD-ROM-u Riječ slijepih

Obilježje sadržaja (2.6) – pobliže opisuje sadržaj, daje pojedinosti o osjetilnoj naravi jedinice građe

Taktilna

Tiskani časopis za slijepe na brajici Riječ slijepih

Vrsta medija (2.3)

Riječ ili izraz koji označava tehnologiju bilježenja, posredovanja i pohrane sadržaja jedinice građe.

- navodi se odgovarajuća riječ ili izraz koji označava vrstu medija
- za serijsku građu izvor podataka su **svi** sveščići ili dijelovi
- izraz koji označava vrstu medija navodi se po mogućnosti iz nadziranog rječnika (Međunarodni standardni bibliografski opis (ISBD):

neposredovano

tiskane jedinice građe

elektronički

građa za čiji je pristup potrebno računalo ; može biti daljinski ili mjesno dostupna građa

Identifikator djela (ISSN)

Brojčana ili slovno-brojčana oznaka koja unutar određenog sustava jednoznačno identificira djelo sadržano u jedinici građe.

Nije: identifikator zapisa o djelu izrađe u knjižnicama, arhivima, muzejima i drugim ustanovama.

Izvor: bilo koji pouzdan izvor

Preuzima se kako je naveden u izvoru podataka: ISSN 2584-4040

Promjena plana koja rezultira novim pojavnim i oblikom, a time i novim ISSN identifikatorom, je prvenstveno promjena ideje/koncepcije serijske jedinice građe koja se manifestira i u novom pojavnom obliku. Time ISSN identificira svaku novu koncepciju izdavanja.

Ključni naslov (2.3)

Vrsta usvojenog naslova **djela** koji je neomeđenoj jedinici građe dodijelio nadležni nacionalni ured za ISSN (International standard serial number, Međunarodni standardni broj serijske publikacije).

- za identifikaciju djela sadržanog u jedinici građe
- za razlikovanje djela s istim oblikom naslova

Primjer:

Sunce (Korenica)

Narodne novine (CD-ROM)

Sunce (Split)

Narodne novine (Online)

Sunce (Split. 2002)

Narodne novine (Zagreb. Ćirilino izd.)

Slijedi se redoslijed izvor podataka :

- ✓ Upisnik ISSN-a
- ✓ svi sveščići ili dijelovi jedinice građe
- ✓ nacionalne bibliografije, katalozi nacionalnih knjižnica ili drugih nacionalnih bibliografskih središta, skupni katalozi i druge međunarodne baze podataka (osim Upisnika ISSN-a)

Navodi se u obliku u kojem se javlja u izvoru podataka.

Brojčani i kronološki podaci [2.8]

Brojevi ili oznake razdoblja prvog i/ili posljednjeg sveščića ili dijela serijske jedinice građe.

Izvor: jedinica građe, drugi pouzdani izvori (nacionalne bibliografije, katalozi)

- Kada se opis izrađuje prema sveščiću koji nije niti prvi niti posljednji, a podatak o prvom i/ili posljednjem sveščiću ne može se naći u nekom drugom pouzdanom izvoru podataka već se pretpostavlja, on se stavlja u uglatu zagradu [].

Podaci se preuzimaju s jedinice građe, ali rimski brojevi zamjenjuju se arapskim.

- Nepotpuni, netočni ili pogrešno otisnuti podaci koji se odnose samo na prvi sveščić upotpunjuju se ili ispravljaju umetanjem kratice i. e. iza koje slijedi točan broj.
Vol. 21 [i. e. 12]-
- Ako se brojčani podatak sveščića sastoji i od brojčane i od kronološke oznake, navode se obje pri čemu se kronološka oznaka navodi iza brojčane zatvorena u okruglu zagradu.
God.1,br.1(1957)-

Sadržaj jedinice građe (3)

Obuhvaća:

- podatke o opsegu i strukturi sadržajnih cjelina koje čine sadržaj jedinice građe.
- izražajna sredstva pomoću kojih je realiziran idejni sadržaj jedinice (jezik, pismo, ilustracije)

Dodaci uz sadržaj (3.3)

Dodaci uz sadržaj obuhvaćaju priloge i posebne brojeve serijskih jedinica građe.

Izvor: svi sveščići ili dijelovi serijske jedinice građe.

Primjeri:

Staleške vijesti : stalni prilog "Liječničkog vjesnika,,,"	}	nestrukturirani oblik navođenja
Prilozi uz pojedine brojeve.		
Sadrži: Kako do kamate od 0 %. God.12,br.582(2016).	}	strukturirani oblik navođenja
Sadrži: Specijalno izdanje. 2005,br.273.		

Bibliografije, kazala i sažeci (3.4)

Navodi se izraz ili tekst koji označava sadrži li jedinica građe referentne izvore poput bibliografije, kazala i/ili sažetaka te navodi pojedinosti o tim izvorima

Izvor: svi sveščići ili dijelovi serijske jedinice građe.

Primjeri:

Sažeci na više jezika. } nestrukturirani oblik navođenja
Summaries. }

Summary; Zusammenfassung.

Bibliografsko kazalo Vjesnika bibliotekara Hrvatske: 1(1950)-30(1987) / uredila Nada Gomerčić. God.35,br.1/2(1992). } strukturirani
oblik navođenja

Jezik (3.5), pismo (3.6)

Izvor: svi sveščići ili dijelovi serijske jedinice građe.

Jezik

Kad je sadržaj jedinice građe iskazan na više jezika, navodi se jezik glavnog ili prevladavajućeg dijela sadržaja.

Primjer:

hrvatski

Engleski

tekst je usporedo na hrvatskom i engleskom jeziku

- Podatak o jeziku može se iskazati izrazom (preporučena upotreba nadziranog rječnik) ili kodom (ISO, MARC)
- Kad se jezik neomeđene jedinice građe mijenja na idućim sveščićima ili iteracijama, navode se svi jezici.
- Ukoliko jedinica građe potpuno promijeni jezik → novi ISSN, novo djelo, novi opis

Pismo

Navodi se uvijek kad je sadržaj jedinice na nelatiničkom pismu koje je u opisu transliterirano u latinicu.

Primjer:

ćirilica

brajica

- Kad se pismo neomeđene jedinice građe mijenja na idućim sveščićima ili iteracijama, navode se sva pisma.

Napomena o pismu: Do br. 12(1987) tekst na latinici i ćirilici

Ilustracije (3.9)

Ilustracije su izraz koji označava sadrži li tekstualna jedinica građe grafičke prikaze vezane uz tekst te iskazuje broj i/ili vrstu takvih prikaza.

Izvor: svi sveščići ili dijelovi serijske jedinice građe.

Obuhvaća:

- crteže, grafike, dijagrame, fotografije, genealoške tablice itd.
- iluminacije
- faksimilne preslike
- kartografske prikaze.

Prisutnost ilustracija navodi se kraticom: ilustr.

Tematika jedinice građe (4)

Podaci koji identificiraju i/ili opisuju o čemu govori ili što prikazuje ili predstavlja jedinica građe te kojem području lju dskoga znanja ili djelatnosti pripada njezin sadržaj.

Usvojena predmetna oznaka (4.3)

- usvojeni naziv općeg pojma
- usvojeno ime agenta
- usvojeno ime mjesta

Predmetne oznake mogu biti jednostavne i složene (niz od jedne vodeće i jedne ili više dodatnih oznaka)

Primjeri:

Poljoprivreda – **Serijske publikacije**

časopis Poljoprivreda

Migracije -- **Serijske publikacije**

Emigracija i imigracija -- **Serijske publikacije**

Etničke manjine -- **Serijske publikacije**

časopis Migracijske i etničke teme

Istra -- Povijest -- **Serijske publikacije**

Istra -- Katolička crkva -- **Serijske publikacije**

časopis Istarska Danica

Klasifikacijska oznaka (4.4)

Označava područje ljudskog znanja ili djelatnosti kojemu pripada sadržaj jedinice građe, a jednoznačno je i dosljedno identificiran unutar određene klasifikacijske sheme.

- jednostavne
- aložene

Navodi se kako se javlja u klasifikacijskoj shemi.

Primjer:

93/94

94(497.5)

(051)

časopis Historijski zbornik

Materijalni opis jedinice građe (5)

Podaci o fizičkim svojstvima jedinice građe (npr. dimenzije) i drugi elementi opisa karakteristični za određenu vrstu građe.

➤ **Opseg (5.1)** - *ne navodi se za serijsku građu*

Primjer:

10 koluta mikroflma
novine na mikrofilmu

➤ **Materijalni nositelj (5.3)** – preporučena uporaba nadziranog rječnika

mikrofilm

USB memorija

optički disk

Kad se materijalni nositelj neomeđene jedinice građe mijenja na idućim sveščićima ili iteracijama, to se smatra promjenom plana izdavanja. Za jedinicu građe na drugom materijalnom nositelju izrađuje se novi opis.

➤ **Dimenzije (5.5)** – npr. 30 cm

➤ **Boja (5.13)** - izraženo kodiranim podacima u formatu MARC21

➤ **Omjer smanjenja mikrooblika (5.20)** – izraženo kodiranim podacima u formatu MARC21

Dostupnost i uporaba jedinice (6)

Izvor: svi sveščići ili dijelovi serijske jedinice građe.

Ciljani korisnici sadržaja (6.1) – kategorija ciljanih korisnika (npr. Časopis namijenjen djeci određenog uzrasta).

Dostupnost (6.3) – uvjeti pod kojima ustanova ili zbirka omogućuje korisnicima pristup jedinici građe (npr. Pristup online serijskoj jedinici građe na određenom računalu unutar knjižnice).

Online pristup (6.6) - jedinstvena oznaka smještaja (Uniform Resource Locator, URL) putem koje se pristupa daljinski dostupnoj jedinici građe na elektroničkom mediju pomoću standardnog Internet preglednika.

Primjer:

www.abc.botanic.hr

- u slučaju više URL-ova za pristup, navode se svi:

Primjer:

<http://www.cmj.hr> (mrežne stranice nakladnika)

<http://hrcak.srce.hr/cmj> (Hrčak)

<http://haw.nsk.hr/publikacija/14/croatian-medical-journal> (Hrvatski arhiv weba)

Podatak o reprodukciji (6.8) i izvorniku (6.9)

Označava postojanje reprodukcije kad je opisivana jedinica građe izvornik, odnosno izvornika kad je opisivana jedinica građe reprodukcija.

- Za digitaliziranu serijsku građu

Primjer:

Digitalna reprodukcija : Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, 2009.

digitalizirani časopis Arkiv za povjestnicu jugoslavensku dostupan online

Vremenski ciklus (7)

Podaci koji su vezani za trajanje jedinice građe u vremenu, bez obzira je li to povijest ili budućnost.

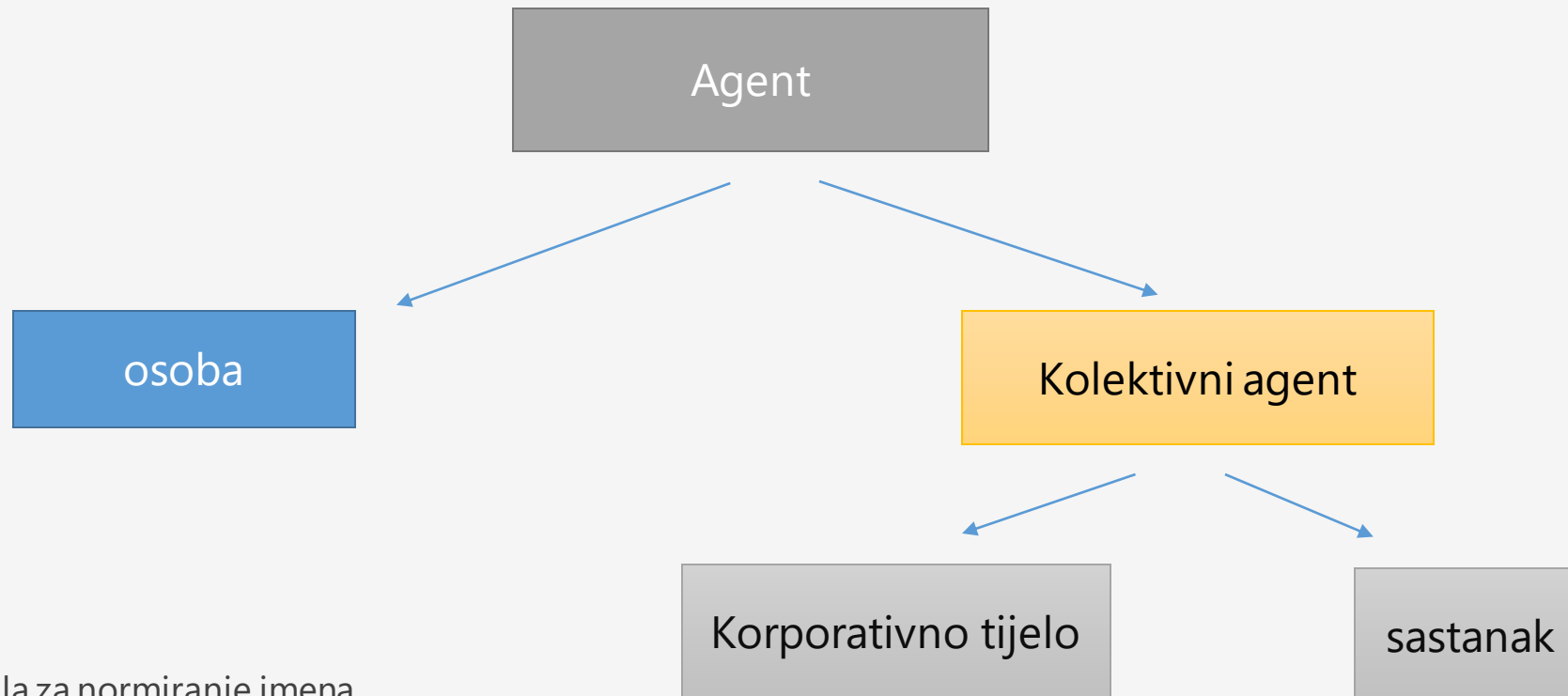
Plan izdavanja (7.7) → učestalost izlaženja

- Poglavlje u izradi

Identifikacija i opis agenta (8)

Obuhvaća podatke pomoću kojih se agent jednoznačno prepoznaje unutar određenog sustava.

Izvor: bilo koji pouzdan izvor

- Promjena pravila za normiranje imena

Identifikacija agenta – osobe

Skupne jedinice građe: : Kod serijske građe stvaratelj (urednik) identificira se samo kad se smatra značajnim za korisnike.

Kod serijske građe identificira se osnivač ili izdavač uvijek kad o njemu postoje dostupni podaci (12.5 Odnos djela i sudionika u nastanku djela).

Identifikacija kolektivnog agenta

Kolektivni agent: zajednica ili skupina osoba i/ili organizacijâ koja djeluje kao cjelina pod zajedničkim imenom (IFLA LRM).

Identificira se i opisuje uvijek kad je **stvaratelj djela**.

Kolektivni agent = stvaratelj → kad se djelo uobičajeno predstavlja kao rezultat zajedničkog stvaralačkog i/ili organizacijskog djelovanja skupine osoba koje djeluju kao cjelina pod vlastitim imenom.

Primjer:

Godišnje izvješće Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu

➤ **Vrsta kolektivnog agenta** navodi se na jeziku opisa, po mogućnosti izrazom iz nadziranog rječnika (npr. javna ustanova, projekt, udruga)

➤ **Identifikator kolektivnog agenta**

Bročano slovni – ISNI 0000 0001 0945 3442 (*Pravni fakultet u Zagrebu*)

Trajni IRI (International Resource Identifier) - <http://viaf.org/viaf/151294613> (*Pravni fakultet u Zagrebu*)

Usvojeno ime kolektivnog agenta

Usvojeno ime **kolektivnog agenta** - jednoznačno i dosljedno imenuje kolektivnog agenta unutar određenog sustava.

- usvojeno ime (Udruga glagoljaša Zadar)
- razlikovno obilježje (Matica hrvatska (Osijek))

Drugačiji način rada:

- Oblik imena koji je najpoznatiji korisnicima na jeziku opisa
- Ime međunarodnog korporativnog tijela na različitim jezicima na jeziku opisa kad:
 - jezik opisa jedan od službenih jezika tijela (Europska komisija)
 - se u referentnim i drugim izvorima ime tijela uobičajeno javlja na jeziku opisa (Ujedinjeni narodi)
 - se ime međunarodnog sastanka na više jezika uobičajeno javlja na jeziku opisa (Svjetsko nogometno prvenstvo)

Upute za odabir osvojenog oblika imena kolektivnog agenta prema vrsti:

- korporativno tijelo
- upravno-teritorijalna jedinica
- grupa
- sastanak

Sastanak - usvojeno ime sastanka

- Kad sastanak ima vlastito ime koje je dovoljno za identifikaciju, ime se navodi onako kako se javlja u izvoru ili izvorima podataka, uključujući riječi i izraze koji označavaju sastanak ili vrstu sastanka (npr. kongres, izložba, konferencija itd.)

Primjeri:

Dani inženjera elektrotehnike

Međunarodni simpozij o kvaliteti

- Kad se ime sastanka sastoji od izraza koji sam po sebi nije dovoljan za identifikaciju (simpozij, konferencija, izložba i sl.) i imena korporativnog tijela koje održava sastanak, usvojeni oblik imena sastanka bilježi se kao ime nesamostalnog podređenog kolektivnog agenta.

Primjeri:

Hrvatsko društvo za zaštitu od zračenja. Simpozij.

Redni broj i/ili godina održavanja sastanka izostavljaju se iz usvojenog oblika imena sastanka i navode kao razlikovno obilježje – navodi se kad je potrebno identificirati pojedini sastanak

Odnosi između jedinice građe i agenta (12.1)

Označava odnos između djela i agenta koji je **stvorio** djelo, **sudjelovao** u nastanku djela i/ili uživa prava nad djelom i/ili čije ovlasti proizlaze iz djela.

Odnos jedinica građe → agent uvijek se navodi

Uloga agenta definirana je aspektom opisa jedinice građe (djelo, izraz, pojavni oblik, primjerak) i opsegom opisa (pojedinačna, skupna, zbirna jedinica građe ili sastavnica)

➤ Serijska jedinica građe → djelo = izraz = pojavni oblik - što se opisuje?

Skupna jedinica građe – stvaratelj je agent odgovoran za nastanak sadržaja **kao cjeline**, odnosno **plana** prema kojemu je sadržaj jedinice građe odabran, organiziran i uređen (urednik, priređivač).

Odnos djelo – stvaratelj: urednik

Agent odgovoran za plan izdavanja, organizaciju i sadržaj skupne jedinice građe (zbornika, kompilacije, nakladničke cjeline, časopisa, mrežnih stranica itd.), uključujući prikupljanje, narudžbu i/ili uređivanje djela ili dijelova djela koji se objavljuju u skupnoj jedinici građe

Odnos djelo – sudionik u nastanku djela: osnivač - odnos između djela i agenta koji je potaknuo, nadahnuo i/ili podržao nastanak djela ili odobrio djelo, ali nije imao kreativnu ulogu u njegovu nastanku.

Agent koji je utemeljio neomeđenu jedinicu građe (nakladničku cjelinu, časopis, blog ili sl.).

Odnos djelo – sudionik u nastanku djela: izdavač

Agent koji u vlastito ime pokreće, organizira i/ili podupire izdavanje djela (ne [nužno] u smislu nakladnika).

Odnosi između serijskih jedinica građe (11)

Poglavlje u izradi

Kad se mogu utvrditi, navode se sljedeći odnosi:

- Odnos dio – cjelina (npr. članak → serijska jedinica građe)
- Odnosi između jedinica građe (spajanje, dioba, nastavak, djelomični nastavak, izdano sa, drugi medij, drugo izdanje)

Kako opisati tiskanu serijsku jedinicu građe

Identifikacija i opis s obzirom na opseg: **skupna jedinica građe**

Identifikacija s obzirom na aspekt: **djelo/izraz/pojavni oblik**

Izvor podataka: **jedinica građe**

Stvarni prikaz jedinice građe

Glavni stvarni naslov: Liječnički vjesnik

Dodatak glavnom stvarnom naslovu: glasilo Hrvatskog liječničkog zbora

Promjena dodatka glavnom stvarnom naslovu

(Napomena o stvarnom naslovu) : organ Sбора liečnika kraljevina Hrvatske i Slavonije (1877.-1893.), glasilo Zbora liječnika Hrvatske, Slavonije i Medjumurja i ostalih liječničkih društava u Zagrebu, Slobodne organizacije liječnika u Dalmaciji i Dubrovačkog liječničkog udruženja (1936), glasilo Hrvatskog liječničkog zbora i ostalih liječničkih društava u Zagrebu, Hrvatskog liječničkog društva u Karlovcu, Osijeku, Sušaku, Liječničkog društva za sjevernu Dalmaciju u Šibeniku, Slobodne organizacije liječnika u Splitu i Dubrovačkog liječničkog društva (1941), glasilo Zbora liječnika Hrvatske = žurnal Obščestva vračej Horvatii = the journal of the Medical Association of Croatia = organe officiel de la Societe medicale de Croatie (1946), glasilo Zbora liječnika Hrvatske = the journal of the Medical Association of Croatia = organe officiel de la Societe medicale de Croatie (1951), i: Fachzeitschrift der aerztegesellschaft Kroatiens (1959), i žurnal Obščestva vračej Horvatii (1962), glasilo Zbora liječnika Hrvatske = the journal of the Medical Association of Croatia (1972.-1991).

Usporedni dodatak glavnom stvarnom naslovu: the journal of the Croatian medical Association

Podatak o odgovornosti koji se odnosi na stvarni naslov: glavi i odgovorni urednik, eitor-in-chief Branimir Anić

Opis tiskane serijske jedinice građe

Napomena o odgovornosti koja se odnosi na stvarni naslov: Viktor Gjurkovečki (1885), Antun Lobmayer (1885), Miroslav Čačković (1897), R. Marković (1905), Vatroslav Florschuetz (1908), Miroslav Čačković (1911), Gj. Butorac (1911), R. Stanković (1911), Srećko Šilović (1912), Vladimir Jelovšek (1912), Miroslav Čačković (1915), Lazar Novković (1918), Lazar Novković, Vladimir Jelovšek (1919), Lujo Thaller (1920), Vladimir Jelovšek, Lujo Thaller (1921), Vladimir Jelovšek, Vlaho Novaković (1922), Vladimir Jelovšek (1923), Miroslav Čačković-Vrhovinski, Kamilo Farkaš i Vladimir Jelovšek (1929), Miroslav Čačković... [et al.] (1930), Fran Bubanović, Ivan Herzog, Vladimir Jelovšek (1931), Fran Bubanović, Vladimir Jelovšek (1932), Vladimir Jelovšek(1932), Ante Vuletić (1935), Zlatko Supek (1946), Stanko Ibler (1947), P. Tomašić, A. Vuletić i Lj. Božović (1951), P. Tomašić, Lj. Božović (1953), D. Grmek (1954), T. Beritić (1958), Predrag Drobnjak (1975), Ivan Bakran (1980), Marko Pećina (1992), Nada Čikeš (1993.-2004.)

Promjena usporednog stvarnog naslova Revue medicale Croate (1936.-1945.)
(Napomena o stvarnom naslovu) Croatian medical review (1936.-1941.)
Kroatische medizische Rundschau (1936.-1945.)
Rivista medica Croata, god.644(1942)-god.66(1944.)

Ime mjesta izdavanja, proizvodnje ili raspačavanja: Zagreb

Ime nakladnika, proizvođača ili raspačavatelja: Sbor liečnika Kraljevina Hrvatske i Slavonije

Napomena o izdavanju, proizvodnji i raspačavanju: izdavač: Sbor liečnika Kraljevina Hrvatske i Slavonije (1877), Sbor liječnika Kraljevine Hrvatske i Slavonije (1906), Zbor liječnika Kraljevine Hrvatske i Slavonije (1908), Zbor liječnika Hrvatske, Slavonije i Medjumurja (1920), Hrvatski liječnički zbor(1941), Zbor liječnika Hrvatske (1946.-1991.)

Godina izdavanja, proizvodnje ili raspačavanja: 1877-

Osnova za opis neomeđene građe: opis prema god.1 , br. 1 (1877)

Opis tiskane serijske jedinice građe

Identifikacija jedinice građe

Razina opisa: **serijska jedinica građe**

Vrsta medija: **tiskani /neposredovan**

Oblik sadržaja: **tekst**

Identifikator djela: ISSN 0024-3477

Ključni naslov: Liječnički vjesnik

Brojčane i kronološke oznake: God. 1, br. 1 (1877)-

Sadržaj jedinice građe

Dodaci uz sadržaj: Sadržji: Vijesti Liječničke komore za Hrvatsku, Slavoniju i Medjumurje u Zagrebu, uz god.46(1924)-god.49(1927). Supplement = Inozemni prilog = Auslandsbeilage = Foreign supplement : revue mensuele, uz god.56(1936)-god.67(1945). Liječničke novine = Medical news : društveno glasilo Hrvatskoga liječničkog zbora, god.21,br.119(1994)-god.22,br.125(1995), uz god.116,br.11/12(1994)-god.117,br.11/12(1995).

Bibliografije, kazala, sažeci: Sažeci na više jezika.

Bibliografija Liječničkog vjesnika 1877-1977 / sastavile Zorka Zane, Anamarija Laboš ; urednik Željko Poljak, u 1978.

Glavno kazalo za godište 1-50 (1877/1928) / sastavio M. Čačković (1929.)

Jezik: hrvatski

Opis tiskane serijske jedinice građe

Tematika jedinice građe

Usvojena predmetna oznaka: Medicina—Serijske publikacije

Klasifikacijska oznaka: 61 ; (051)

Materijalni opis jedinice građe

Dimenzije: 29 cm

Promjena dimenzija: 21-30 cm

Vremenski ciklus

Učestalost izlaženja: mjesečno

Identifikacija i opis agenta

Usvojeno ime osobe: Branimir Anić, 1960-

Usvojeno ime kolektivnog agenta: Hrvatski liječnički zbor

Odnosi između jedinica građe

Izdanje u drugom mediju: Liječnički vjesnik (Online) = ISSN 1849-2177

Izdanje na engleskom jeziku: Medical journal.

Izdano sa: Liječničke novine (Hrvatski liječnički zbor) = ISSN 1333-476X

Prilog: Liječnički vjesnik. Supplement. = ISSN 1330-4917

Odnosi između jedinice građe i agenta

Odnos djela i stvaratelja: urednik

Odnos djela i sudionika u nastanku: izdavač

Opis daljinski dostupne serijske jedinice građe

Identifikacija i opis s obzirom na opseg: **skupna jedinica građe**

Identifikacija s obzirom na aspekt: **djelo/izraz/pojavni oblik**

Izvor podataka: **jedinica građe**

Stvarni prikaz jedinice građe

Glavni stvarni naslov: Food technology and biotechnology

Dodatak glavnom stvarnom naslovu: journal of the Faculty of food Technology and Biotechnology, University of Zagreb

Podatak o odgovornosti koji se odnosi na stvarni naslov: editor-in-chief Vladimir Mrša

Ime mjesta izdavanja, proizvodnje ili raspačavanja: Zagreb

Ime nakladnika, proizvođača ili raspačavatelja: Faculty of food Technology and Biotechnology, University of Zagreb

Godina izdavanja, proizvodnje ili raspačavanja: [200-]-

Osnova za opis neomeđene građe: opis prema vol.54,no.4(2016)

Identifikacija jedinice građe

Razina opisa: **serijska jedinica građe**

Vrsta medija: **elektronički**

Napomena o vrsti medija: **online**

Oblik sadržaja: **tekst**

Identifikator djela: ISSN1334-2606, ISSN L 1330-9862

Identifikator pojavnog oblika: DOI 10.17113/ftb

Ključni naslov: Food technology and biotechnology (Online)

Brojčane i kronološke oznake: Vol. 31, no. 1 (1993)-

Opis daljinski dostupne serijske jedinice građe

Sadržaj jedinice građe

Jezik: engleski

Tematika jedinice građe

Opis sažetka ili teme: Mrežne stranice časopisa koji objavljuje znanstvene radove iz područja prehrambene tehnologije i biotehnologije.

Usvojena predmetna oznaka: Prehrambena industrija--Serijske publikacije

Klasifikacijska oznaka: 664 ; (051.034)

Online pristup: <http://www.ftb.com.hr/>

<http://hrcak.srce.hr/ftb> |

<http://haw.nsk.hr/publikacija/401/food-technology-and-biotechnology>

Vremenski ciklus

Učestalost izlaženja: tromjesečno

Identifikacija i opis agenta

Usvojeno ime osobe: Vladimir Mrša,1957-

Opis daljinski dostupne serijske jedinice građe

Odnosi između jedinica građe

Izdanje u drugom mediju: Food technology an biotechnology = ISSN 1330-9862

Odnosi između jedinice građe i agenta

Odnos djela i stvaratelja: urednik

Hvala na pažnji!